

ПЕРЕДАННЯ ПРАВ ЗА ЛІЦЕНЗІЙНИМ ДОГОВОРОМ НА ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АБО КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ

TRANSFER OF RIGHTS UNDER THE LICENSE AGREEMENT TO USE THE SOFTWARE OR COMPUTER PROGRAMS

Розгон О.В., к.ю.н, доцент,
провідний науковий співробітник

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку
Національної академії правових наук України

Стаття присвячена висвітленню питання розпорядження правами на комп'ютерні програми і програмне забезпечення на підставі ліцензійного договору. Автором у статті розрізняються права, які набуваються за авторським і ліцензійним договорами на використання комп'ютерної програми та програмного забезпечення.

У статті аналізується термін «комп'ютерна програма». Автор доходить висновку, що недоцільно порівнювати комп'ютерні програми з літературними творами. У цьому дослідженні об'єктом спеціального вивчення є ліцензійний договір як вид договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на комп'ютерні програми і програмне забезпечення.

Автором порівнюється передавання прав на комп'ютерні програми і програмне забезпечення за ліцензійним договором, авторським договором, договором на використання комп'ютерних програм через інформаційно-телекомунікаційні системи та в мережі Інтернет і договором купівлі-продажу примірників програмної продукції.

Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на комп'ютерну програму може відбуватися на підставі ліцензії або ліцензійного договору, який є найбільш поширеним серед інших договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності може бути виключною, однією, невиключною (простою), а також іншого виду, що не суперечить закону.

Виявлено, що правова охорона програмного забезпечення, враховуючи специфічні особливості конкретного об'єкта, зводиться до захисту законних майнових інтересів і прав авторів.

Автором встановлено, що забезпечення ліцензійних договорів відкритого програмного забезпечення надає можливість користувачам програм не порушувати не тільки авторське право, а й значну кількість прав порівняно із пропріетарним програмним забезпеченням, оскільки надає користувачам право вільно поширювати і відтворювати необмежену кількість примірників програми з обов'язковим дотриманням умов ліцензії.

Ключові слова: програмне забезпечення, комп'ютерні програми, авторське право, ліцензія.

The article is devoted to the issue of disposition of rights to computer programs and software on the basis of a license agreement. The author distinguishes between the rights acquired under the copyright and license agreement for the use of computer software and software.

The article analyzes the definitions of "computer program". The author concludes that it is not advisable to compare computer programs with literary works. In this study, the object of special study is the license agreement as a type of agreement on the disposal of intellectual property rights to computer programs and software.

The author compares the transfer of rights to computer programs and software under the license agreement, copyright agreement, agreement on the use of computer programs through information and telecommunications systems and on the Internet and the agreement of purchase and sale of copies of software.

Disposal of intellectual property rights to a computer program may take place on the basis of a license or license agreement, which is the most common among other agreements on the disposal of intellectual property rights. The license to use the object of intellectual property rights may be exclusive, single, non-exclusive (simple), as well as other types that do not contradict the law.

It was found that the legal protection of software, taking into account the specific features of a particular object, is reduced to the protection of legitimate property interests and rights as authors.

The author found that the provision of open source software license agreements allows software users not to infringe not only copyright but also more rights than proprietary software, as it gives users the right to freely distribute and reproduce an unlimited number of copies of the program with mandatory compliance. licenses.

Key words: software, computer programs, copyright, license.

Постановка проблеми. Наразі стрімкий етап розвитку інформаційних технологій породжує низку проблем щодо ефективного захисту й охорони прав інтелектуальної власності на такі об'єкти, як програмне забезпечення, комп'ютерні програми. Це зумовлює необхідність перегляду підходів до питання передавання прав за ліцензійним договором використання комп'ютерної програми і програмного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень. Окресленої проблематики торкалися у своїх роботах такі науковці: Т.А. Заніна, А.П. Копитько, О.В. Мануленко дослідили встановлення відповідності ліцензійним вимогам комп'ютерних програм, приданих через засоби телекомунікацій [1], А.Є. Смородина здійснила ґрунтовне дисертаційне дослідження щодо ліцензійного договору в цивільному праві України [2], предметом наукового інтересу Н.А. Іваницької став ліцензійний договір на використання торговельної марки [3], І.Є. Якубівський проаналізував юридичну природу публічних ліцензій у сфері авторського права і суміжних прав [4].

Метою статті є з'ясування питання передавання прав за ліцензійним договором використання комп'ютерної програми і програмного забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж перейти до основного питання, спочатку проаналізуємо, що таке програмне забезпечення.

Згідно з Типовим положенням з охорони програмного забезпечення (ПЗ), розробленим ВОІВ ще у 1977 р., програмне забезпечення містить кілька компонентів: програма для ЕОМ – сукупність команд, які, якщо їх записати на машинозчитуваному носіїві, можуть забезпечувати виконання машиною, що здатна оброблювати інформацію, певних функцій; опис програми – повне викладення алгоритму у словесній, схемній або іншій формі, настільки детально, що дозволяє з'ясувати команди, які створюють зміст програми; допоміжний матеріал – будь-який матеріал, створений із метою полегшення розуміння чи застосування програмного забезпечення (наприклад, інструкція для користування).

Будь-який із цих компонентів, які містить програмне забезпечення, можна позначити як «програмне

забезпечення», але жоден із них не має статусу самостійного об'єкта правового регулювання. Таким об'єктом є лише програмний засіб, тобто матеріальний об'єкт у вигляді машинозчитуваного носія інформації із записаною у ньому програмою. Сам об'єкт охорони має подвійну природу: матеріальний об'єкт (диски, магнітна стрічка тощо) і нематеріальний комплекс операцій, що втілені в алгоритмі та програмі та становлять собою результат творчої діяльності, тобто об'єкт інтелектуальної власності. Отже, програмне забезпечення для комп'ютера може бути його невід'ємною (невіддільною) частиною.

Мічурін Є.О. і Шишка О.Р. зазначають, що комп'ютерна програма – це логічно впорядкована послідовність команд, необхідних для вирішення задачі [5, с. 164].

Комп'ютерні програми є об'єктом інтелектуальної власності (ч. 1 ст. 420 ЦК України), об'єктом авторського права (п. 2 ч. 1 ст. 433 ЦК України, п. 3 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

На думку вченого І.І. Верби, комп'ютерні програми, безумовно, є об'єктом права інтелектуальної власності як результат творчої діяльності, але мають низку специфічних відмінностей від об'єктів авторського права: вони призначені для управління роботою технічного пристрою – комп'ютера, але при цьому є рішенням не технічного, а логіко-математичного завдання. Об'єктивна форма вираження комп'ютерної програми дозволяє швидко і дешево виготовляти якісні копії, тому в охороні комп'ютерних програм принципове значення має захист від копіювання [6, с. 132–133].

Не зовсім коректним є порівняння комп'ютерних програм із літературними творами. На відміну від літературних творів, текст комп'ютерної програми (вихідний чи об'єктний код) не має самостійної цінності без можливості застосування в комп'ютері. Отже, сприйняття комп'ютерної програми, тобто, власне кажучи, її тексту, відбувається не безпосередньо людиною, а опосередковано, за допомогою комп'ютера [7].

Вважається, що стосовно об'єктів авторського права відповідно до плану імплементації Угоди про асоціацію негайного вирішення вимагає питання правової охорони комп'ютерних програм, у тому числі вдосконалення та розширення нормативного визначення поняття комп'ютерної програми, якій надається правова охорона авторським правом. Згідно з планом щодо імплементації положень Угоди про асоціацію передбачається, що відповідні зміни мають бути внесені до законодавства України до кінця 2023 року.

Як стверджує А.Є. Смородина, чинне законодавство України з авторського права потребує зміни й удосконалення для належного правового регулювання розпорядження об'єктами авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет (укладення та виконання ліцензійних договорів в мережі Інтернет), запровадження інституту публічної ліцензії, приведення переліку вільного використання творів до умов законодавства ЄС тощо [2, с. 33].

У п. 1.1 Правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 2 грудня 2004 р. № 903, зазначено, що таке комп'ютерна програма вільного користування. Стаття 634 ЦК України передбачає можливість використання договору приєднання у цивільних правовідносинах. Вільні публічні ліцензії передбачають приєднання до них шляхом вчинення певних дій (зокрема відтворення, модифікації, поширення комп'ютерної програми), які виражають волю особи установити правовідносини, тобто приєднатися до умов вільної публічної ліцензії.

На даний момент законодавство України достатньою мірою не врегулює питання використання авторських прав у мережі Інтернет або легалізації використання програмного забезпечення вільного доступу. Тому доцільно користуватися відповідними рекомендаціями щодо

застосування вільних публічних ліцензій на використання об'єктів авторського права і суміжних прав [8].

Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності на комп'ютерну програму може здійснюватися на підставі ліцензії або ліцензійного договору, який є найбільш поширеним серед інших договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія (письмовий документ-дозвіл без укладення письмового договору), як правило, видається на право використання таких творів, як комп'ютерні програми чи електронні бази даних, а у випадках, коли надаються права на використання літературних письмових творів, укладається ліцензійний договір [9].

З одного боку, ліцензія, згідно зі ст. 1108 ЦК України – це письмове повноваження, яке надає ліцензіату право використання об'єкта права інтелектуальної власності в певній обмеженій сфері. З іншого боку, у ст. 426 та ст. 1109 ЦК України ліцензія визначається як дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Отже, наявні два поняття – «повноваження» та «дозвіл», що використовуються для позначення ліцензії. Погоджуємося з позицією І.Є. Якубівського та А.Є. Смородини, що термін «дозвіл» є «більш точним та адекватним» [4, с. 19], оскільки до майнових прав інтелектуальної власності віднесено виключне право дозволяти використання об'єкта інтелектуальної власності та ліцензія – це частина ліцензійного договору [2, с. 65].

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності може бути виключною, одиначною, невиключною (простою), а також іншого виду, що не суперечить закону (п. 3 ст. 1108 ЦК України).

У ст. 1107 ЦК України перелічені договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності стосовно всіх об'єктів права інтелектуальної власності. Серед них розрізняють ліцензійний договір. Визначення ліцензійного договору міститься у ч. 1 ст. 1109 ЦК України.

І.Є. Якубівський визначає ліцензійний договір як «універсальну договірну конструкцію, сфера застосування якої включає поряд із промисловою власністю авторське право і суміжні права» [10, с. 159]. Н.А. Іваницька звертає увагу на те, що надання дозволу на використання об'єкта права інтелектуальної власності є формою розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та опосередковується ліцензійним договором [3, с. 15].

Інколи суб'єкти укладають договір на використання комп'ютерних програм через інформаційно-телекомунікаційні системи та в мережі Інтернет. У володільця майнових авторських прав на комп'ютерну програму на практиці виникає складність при вирішенні питання про застосування належного виду договору – ліцензійного договору або договору про надання послуг [11]. Вибір належного виду договору необхідно обґрунтувати залежно від того, чи отримує користувач примірник комп'ютерної програми (шляхом завантаження на свій комп'ютер або інший пристрій) або доступ до використання функціоналу комп'ютерної програми без її завантаження (через «хмарні» інфраструктури провайдера). Існує твердження, що при використанні комп'ютерної програми на комп'ютер чи інший персональний пристрій завжди завантажуються окремі файли, і на цій підставі обґрунтовується її правомірне використання. Завантаження цих файлів має технічний характер, а використання комп'ютерної програми як об'єкта авторського права не відбувається. За цих передумов слід відрізнити ліцензійний договір від договору про надання інформаційних послуг, відомого як SaaS (аббревіатура від англійської «Software as a Service») – комп'ютерна програма як послуга [2, с. 52].

Якщо власник авторських прав (продавець) надав невиключне майнове право розмноження (поширення) і розповсюдження примірників програмного забезпечення на певній території та протягом певного строку, то передається право на використання твору.

Оскільки отримання права користування об'єктом інтелектуальної власності (програмним забезпеченням) *не передбачає передавання* права інтелектуальної власності (авторського права) на цей об'єкт інтелектуальної власності (програмне забезпечення), то в цьому випадку *передається право на використання твору* (п. 1 п. 1 ст. 440 ЦК України), зокрема право розмножувати (поширення) і розповсюджувати програмне забезпечення, а платіж за його використання згідно з ліцензійним договором підпадає під визначення *роялті*.

Хоча комп'ютерні програми є *об'єктами авторського права* та охороняються як літературні твори, однак на практиці такі договори називають не «авторськими», а *безпосередньо ліцензійними договорами на використання комп'ютерної програми*. Згідно з умовами такого договору надається дозвіл на використання комп'ютерної програми відповідно до її функціоналу. Прийнято вважати, що *комп'ютерна програма* може надаватися ліцензіату (користувачеві) двома способами – фізично (так звані «коробкові версії»), тобто як примірник програми на магнітному або оптичному носіїві) або електронно (право на завантаження, надіслання ключа електронною поштою) [1, с. 372]. Однак незалежно від способу фактичного отримання доступу до комп'ютерної програми *ліцензіар має встановити межі* (кількісне обмеження) саме щодо визначених способів використання, наприклад, дозволена кількість примірників програм (записування на носій або встановлення на жорсткий диск ліцензіата), кількість так званих робочих місць для мережевих комп'ютерних програм, кількість завантажень при відтворенні та розповсюдженні комп'ютерної програми через Інтернет тощо [2, с. 129].

Дійсно, авторське право поширюється тільки *на форму вираження комп'ютерної програми як твору*. Відповідно, може захищатися код програми.

Сторони договору, укладаючи договір щодо комп'ютерної програми чи програмного забезпечення, мають розуміти, що є *предметом цього договору та які права передаються за ним*.

Зокрема, *за ліцензійним договором на використання програмного забезпечення* ліцензіар надає ліцензіату невиключне право використання програмного забезпечення на обумовлених у цьому договорі засадах та відповідно до обраного тарифу, а ліцензіат зобов'язується своєчасно і в повному обсязі сплатити ліцензіару винагороду та використовувати програмне забезпечення на умовах, передбачених цим договором. А *за ліцензійним договором на використання комп'ютерної програми* ліцензіар передає ліцензіату невиключне право (ліцензію) на використання комп'ютерної програми в обумовлених договором обсягах і на визначений договором строк на всій території України, а ліцензіат отримує права і зобов'язується сплачувати ліцензіару винагороду (роялті) в порядку та на умовах, передбачених договором.

Так, за матеріалами справи № 925/1153/18 від 22.01.2020 р. встановлено, що 03.04.2018 р. між позивачем і відповідачем укладено договір № 0304/18с *купівлі-продажу примірників програмної продукції* (у п. 26-1 підрозд. 2 розд. XX ПК України зазначено, що належить до програмної продукції) в електронному вигляді. Пунктом 1.2 сторони передбачили, що *під примірниками програмної продукції розуміють результати комп'ютерного програмування у вигляді прикладної комп'ютерної програми в електронному вигляді*.

При цьому суд зазначив, що *жодних ліцензійних договорів* про передавання авторських прав між правовласником програмного продукту та відповідачем укладено не було, оскільки відповідач *не надає право використання програми кінцевому користувачу, а продає лише примірник програмної продукції*, тобто є постачальником.

Предметом спору в цій справі в частині *вимоги про визнання недійсним договором* є встановлення порушення

відповідачем умов договору, а саме невідповідність товару (комп'ютерної програми) умовам договору.

Судами встановлено, що 08.05.2017 р. між ОСОБА_1 та ТОВ «Моленарі» (OU Molenari, яка володіє виключними майновими правами на комп'ютерну програму) було укладено договір про передавання прав інтелектуальної власності та додаток № 1 до договору, за якими *передано виключні майнові авторські права на комп'ютерні програми лінійки «ІС: Підприємство 8»*, у тому числі на програму «ІС: Підприємство 8. Управління виробничим підприємством для України».

ТОВ «ІН-АГРО СОФТ» здійснило *перепродаж зазначеного товару* (примірник програмної продукції в електронному вигляді) ТОВ «Сандеро» за договором № 0304/18с від 03.04.2018 р., електронним листом від 18.04.2018 р. *надавши доступ до завантаження примірника програмного продукту* в електронному вигляді, що підтверджується скріншотом надісланого електронною поштою листа, чим виконало умови Договору № 0304/18с (пункти 3.1, 5.3 Договору).

Тому визнаються правомірними висновки судів попередніх інстанцій про те, що *відповідач виконав зобов'язання* за договором № 03304/18с від 03.04.2018 р., надавши ТОВ «Сандеро» у власність примірник програмної продукції в електронному вигляді. Разом з тим згідно з умовами користувацької угоди, вкладеної в переданий товар, з моменту встановлення ТОВ «Сандеро» *примірника програмної продукції на комп'ютер* (термінал) набирає чинності (починає діяти) така *користувацька (ліцензійна) угода*, якою правовласник OU Molenari надає право на використання примірника програмної продукції в межах, визначених користувацькою угодою, що є *угодою про приєднання* відповідно до вимог ст. 634 ЦК України. Суд касаційної інстанції залишив касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення – без змін.

Беручи до уваги особливості програмного забезпечення та відповідно до стадії його життєвого циклу, пропонується виокремити *чотири групи цивільно-правових договорів (ліцензійних договорів)*: спрямовані на створення програми або про механічне відтворення (виникнення прав); спрямовані на *розпорядження майновими правами* виробників програмного забезпечення; ті, які регулюють *розповсюдження комп'ютерних програм*; ті, які регулюють *ліцензування програмного забезпечення*.

На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій є декілька форм *ліцензування програмного забезпечення та розподілу програм*.

Головними критеріями поділу та відмінністю *ліцензійних договорів* є: доступність вихідного коду програми і ціна програмного забезпечення. Відповідно до критеріїв поділу розрізняють: *пропріетарне програмне забезпечення*, програмне забезпечення *загального використання*, програмне забезпечення, яке *вільно розповсюджується*, і програмне забезпечення з *відкритим вихідним кодом*, яке розповсюджується на умовах ліцензування, що не обмежує право використання такого програмного забезпечення, зокрема його копіювання та модифікацію.

Специфіка здійснення *права на відтворення пропріетарного комп'ютерного програмного забезпечення* надає можливість власникові ліцензійного примірника комп'ютерної програми *копіювати один примірник безпосередньо на комп'ютер* – для надання комп'ютеру працездатності та один примірник – для архівних цілей. Тобто одночасно у нього може бути два примірники однієї комп'ютерної програми. У випадках втрати, пошкодження чи непридатності придбаного примірника власник має право замінити його архівним примірником. На відміну від пропріетарного програмного забезпечення, *ліцензійні договори програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом* (Open Source Software) надають користувачеві право на відтворення необмеженої кількості примірників програми, і всі вони є легальними.

Колісник А. С. пропонує поділяти ліцензійні договори на комп'ютерне програмне забезпечення за двома критеріями – за доступністю вихідного коду програми і за ціною програмного забезпечення. Так, кожен тип ліцензійних договорів на програмне забезпечення кардинально змінює підходи до специфікації та захисту авторських прав і, як наслідок, – його використання. Ці типи ліцензій на програмне забезпечення впливають на модель використання, організаційну модель розробки (якість і технічні параметри програм), на структуру витрат на різних етапах життєвого циклу програм і, як наслідок, – на модель ринку програмного забезпечення в цілому [12].

Однією з обов'язкових вимог при створенні сучасних механізмів захисту комп'ютерного програмного забезпечення є досягнення справедливого та життєздатного балансу інтересів суб'єктів авторських прав і користувачів програмного забезпечення та недопущення порушення прав суб'єктів цих правовідносин.

Оскільки передача майнових прав на комп'ютерну програму як об'єкт інтелектуальної власності здійснюється, зокрема, за ліцензійним договором, то, відповідно, підставами виникнення цивільних прав та обов'язків є ці договори, тобто дії осіб, спрямовані на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. При цьому має значення, хто є стороною договору і чи можлива заміна сторони договору.

Згідно із ч. 1 ст. 512 ЦК України кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою, у тому числі внаслідок передавання ним своїх прав іншій особі за правочинном (відступлення права вимоги). Отже, за загальним правилом, форма правочину щодо заміни кредитора має бути такою самою, що і форма правочину, на підставі якого виникло основне зобов'язання. Тобто, якщо основний правочин був вчинений в усній формі, усно може бути оформлена і заміна кредитора. Якщо основний правочин було вчинено в письмовій формі, обов'язкова письмова форма встановлюється і щодо правочину про заміну кредитора.

У разі заміни кредитора у зобов'язанні первісний кредитор повністю або у визначеній частині вибуває із зобов'язання, а на його місце приходять новий кредитор. При цьому зміст зобов'язання, тобто обсяг прав та обов'язків його сторін, залишається незмінним. Тобто, виходячи із загальних правил і положень зазначеної ст. 512 та 514 ЦК України, до нового кредитора переходять усі права первісного кредитора.

Так, права та обов'язки сторін щодо програмного забезпечення у справі № 910/17560/18 виникли на підставі ліцензійного договору. Він у встановленому порядку не визнаний недійсним, отже, був чинним та обов'язковим для сторін.

Внаслідок укладання договору про заміну сторони від 30.12.2013 р. до нового ліцензіара (Філії «Ай ті Ленд» підприємства «Центр соціально-трудової реабілітації інвалідів м. Києва») відійшли всі права та обов'язки позивача за ліцензійним договором.

Матеріали справи не містять доказів укладення договору (зворотного) про заміну сторони в ліцензійному договорі, як це передбачено п. 5 договору про заміну від 30.12.2013 р., щодо повернення права ліцензіара позивачу. При цьому обов'язковість письмової форми договору про заміну кредитора, у тому числі зворотну заміну, встановлено як договором про заміну від 30.12.2013 р., так і ст. 513 ЦК України.

Натомість, 1 січня 2015 р. була укладена угода (договір) про заміну сторони, відповідно до якої ліцензіаром за ліцензійним договором стало ТОВ «Геліоком», тому у відповідь виник обов'язок сплати роялті саме зазначеній особі. Щодо заяви відповідача про застосування позовної давності, то, перш ніж застосовувати позовну давність, суд повинен з'ясувати і зазначити в судовому рішенні: чи порушене право або охоронюваний законом інтерес позивача, за захистом якого той звернувся до суду. У разі, коли такі право чи інтерес не порушені, суд у своєму рішенні від 13 листопада 2019 р. відмовляє в позові з підстав його необґрунтованості.

Як бачимо, найчастіше правопорушення щодо програмного забезпечення обумовлені суттєвою різницею між витратами інтелектуальних ресурсів на створення комп'ютерних програм і витратами на їх незаконне копіювання та розповсюдження [13].

Отже, слід урахувати як технологічну, так і економічну особливість комп'ютерного програмного забезпечення, а для забезпечення правомірності використання комп'ютерних програм необхідно застосовувати як правові, так і технічні засоби захисту програмного забезпечення.

Висновки. Підсумовуючи, зауважимо, що:

– будь-який із компонентів, які містять програмне забезпечення, можна позначити як «програмне забезпечення», але жоден із них не має статусу самостійного об'єкта правового регулювання. Таким об'єктом є лише програмний засіб, тобто матеріальний об'єкт у вигляді машиночитуваного носія інформації із записаною у ньому програмою. При цьому програмне забезпечення для комп'ютера може бути його невід'ємною (невіддільною) частиною, а сама комп'ютерна програма є об'єктом інтелектуальної власності, об'єктом авторського права;

– за ліцензійним договором на використання програмного забезпечення ліцензіар надає ліцензіату невиключне право використання програмного забезпечення на обумовлених у цьому договорі засадах та відповідно до обраного тарифу, а ліцензіат зобов'язується своєчасно і в повному обсязі сплатити ліцензіару винагороду та використовувати програмне забезпечення на умовах, передбачених цим договором. За ліцензійним договором на використання комп'ютерної програми ліцензіар передає ліцензіату невиключне право (ліцензію) на використання комп'ютерної програми в обумовлених договором обсягах і на визначений договором строк на всій території України, а ліцензіат отримує права і зобов'язується сплачувати ліцензіару винагороду (роялті) в порядку та на умовах, передбачених договором.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заніна Т.А., Копитько А.П., Мануленко О.В. Дослідження відповідності ліцензійним вимогам комп'ютерних програм, придбаних через засоби телекомунікацій. *Теорія і практика судової експертизи і криміналістики*, 2014. Вип. 14. С. 369–373.
2. Смородина А.Є. Ліцензійний договір у цивільному праві України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Інститут держави і права імені В.М. Корецького національної академії наук України. Київ, 2021. 298 с.
3. Іваницька Н. А. Ліцензійний договір на використання торговельної марки: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів., 2011. 206 с.
4. Якубівський І.Є. Юридична природа публічних ліцензій у сфері авторського права і суміжних прав. *Право та інновації*, 2015. № 2 (10). С. 19–26.
5. Цивільне право. Альбом схем : навчальний посібник. Вид. 3-тє., перероб. та допов. / За заг. ред. Є.О. Мічурін. Харків : ФОРМ Мічуріна Н.О., 2010. 448 с.
6. Верба І. І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / За ред. С.В. Чікін. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ», 2013. 262 с.
7. Жуванов Д. Яку форму правової охорони обрати для комп'ютерної програми. URL: http://www.romanenko.biz.ua/library/article_program.html.

8. Клімушин П.С. Особливості управління інтелектуальною власністю в умовах розвитку інформаційного суспільства. *Державне будівництво*, 2013. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2013_2_12.
9. Макода В. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. *Право України*, 2012. № 9. С. 128–142. URL: <http://www.apdp.in.ua/v43/14.pdf>.
10. Коссаk В.М., Якубівський І.Є. Право інтелектуальної власності : підручник. Київ : Істина, 2007. 208 с.
11. Савельев А. И. Правовая природа «облачных» сервисов: свобода договора, авторское право и высокие технологии. *Вестник гражданского права*, 2015. Т. 15. № 5. С. 62–99. URL: <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=24815196>.
12. Колісник А.С. Цивільно-правовий захист комп'ютерного програмного забезпечення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2007. 18 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/1193/%d0%9a%d0%be%d0%bb%d1%96%d1%81%d0%bd%d0%b8%d0%ba.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
13. Філік Н.В. Комп'ютерна програма як об'єкт авторського права : поняття, ознаки та правова охорона. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*, 2016. № 2. С. 130–137. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2016_2_23.